

EXPUNERE DE MOTIVE

Potrivit legii sale de organizare și funcționare nr.752/2001, art. 3(1), "Academia Română are în structura sa secții științifice alcătuite din membri titular, membri corespondenți și membri de onoare".

Datorită formulării generice a textului citat, unele domenii ale științelor sunt expuse pericolului de a nu fi reprezentate în Academia Română.

Unul dintre aceste domenii este cel al științelor juridice care, de la o medie ponderată de 19,41% pentru întreaga perioadă de existență a Academiei Române a membrilor titular, corespondenți și de onoare din țară cu studii juridice, sau și cu studii juridice, a ajuns astăzi la un singur membru de onoare ales ca economist, dar are și studii juridice, și un singur membru corespondent (0,24%).

Alăturăm anexele 1-3 care confirmă toate datele necesare pentru edificare.

Inițiativa legislativă propune modificarea dispozițiilor art.3 (1) din Lege să aibă, prin completare, următorul cuprins: „Academia Română are în structura sa secții științifice alcătuite din membri titulari, membri corespondenți și membri de onoare, după cum urmează:

- I. Secția de filologie și literatură;
- II. Secția de științe istorice și arheologice;
- III. Secția de științe matematice;
- IV. Secția de științe fizice;
- V. Secția de științe chimice;
- VI. Secția de științe biologice;
- VII. Secția de științe geonomice;
- VIII. Secția de științe tehnice;
- IX. Secția de științe agricole și silvice;
- X. Secția de științe medicale;
- XI. Secția de științe economice și sociologice;
- XII. Secția de filosofie, teologie, psihologie și pedagogie;
- XIII. Secția de arte, arhitectură și audiovizual;
- XIV. Secția de știința și tehnologia informației;
- XV. Secția de științe juridice, cu 10 locuri pentru membrii titular și corespondenți și cu 5 locuri pentru membrii de onoare din țară.”

Legea se completează în sensul precizat, completare în favoarea căreia se aduc următoarele argumente:

a. argument istoric. De la înființarea sa în anul 1866 și până în zilele noastre Academia Română numără 850 membri titulari, membri corespondenți și membri de onoare din țară. Raportat la acest număr se constată:

-a.1. numărul membrilor titulari, membrilor corespondenți și membrilor de onoare din țară cu studii juridice, sau și cu studii juridice este de **166**, respectiv, **19,41%**;

-a.2. Societatea Literară Română s-a înființat în anul 1866 și a devenit apoi, la 24 august 1867, Societatea Academică Română, cu **25 membri fondatori**, dintre care **opt aveau studii juridice, sau și studii juridice**, respectiv **32%**: George Barițiu, Ambrosiu Dimitrovici (Dimitrovitza), Iosif Hodoș (Hadasiu), Alexandru Hurmuzaki (Hurmuzachi), Nicolae Ionescu, Titu Liviu Maiorescu, Gavril Munteanu și Ion Sbiera G (a lui Gheorghe);

-a.3. marii juriști ai neamului au fost în același timp oameni de vastă cultură cu preocupări în domeniul științelor, inclusiv în cel al științelor exacte, în domeniul literaturii și artelor. Câteva nume (în ordine alfabetică) vorbesc de la sine în acest sens: Vasile Alecsandri, Eugen Barbu, George Barițiu, Ion Alexandru Brătescu Voinești, Barbu Ștefănescu Delavrancea, Zoe Dumitrescu Bușulenga, Dimitre Gusti, Bogdan Petriceicu Hașdeu, Iorgu Iordan, Eugen Jebeleanu, Mihail Jora, Mihail Kogălniceanu, Titu Liviu Maiorescu, Vintilă Mihăilescu, Iacob Negruzzi, Papiu Ilarian, Emil Racoviță, Mihail Ralea, Constantin Rădulescu Motru, Moses Rosen, Mihail Sadoveanu (studii juridice nefinalizate), Alexandru Sahia, Ioan Slavici, Andrei Șaguna, Ștefănescu-Goangă, Barbu Alexandru Știrbei, George Topârceanu, Victor Tufescu, Alexandru Vlahuță, Iosif Vulcan, Alexandru D. Xenopol, Duiliu Zamfirescu ș.a.;

-a.5. se adaugă locul important ocupat de membrii Academiei Române cu studii juridice, sau și cu studii juridice, în conducerea celui mai Înalt For al Științelor, Literaturii și Artelor: 12 mandate de președinte, 41 mandate de vicepreședinte, 2 mandate de secretar general și 36 mandate președinți de secție;

-a.6. se apreciază că dacă nu se înființează Secția de Științe Juridice cu precizarea numărului de locuri (10 locuri pentru membrii titulari și membrii corespondenți la care se adaugă 5 locuri pentru membrii de onoare din țară), riscul dispariției componentei juridice din Academia Română, care numără azi un singur membru corespondent și un membru de onoare ales ca economist dar care are și studii juridice, este unul foarte ridicat.

b. Precedent reglementativ. În Legea de organizare și funcționare din anul 1879 se prevedea că Înaltul For va cuprinde trei secțiuni: literară, istorică și secțiunea științifică. **Componentei juridice a Academiei i s-au rezervat prin lege trei locuri pentru membrii activi și cinci locuri pentru membrii corespondenți**, în cadrul Secțiunii de Istorie (8 din 36= 22%).

Propunerea numărului de **10 membri titular și corespondenți**, la care se adaugă **5 membri de onoare din țară**, ar reprezenta, în raport cu media ponderată de 19,41% pentru întreaga existență a Academiei Române, un procent de **sub 2%**;

c. Necesitatea coordonării cercetării științifice juridice de către Academia Română printr-o secție de resort și prin Institutul de Cercetări Juridice, în colaborarea cu facultățile de profil din țară, în condițiile ritmurilor galopante ale globalizării și grupării statelor în uniuni de state este imperioasă. O asemenea necesitate rezidă în următoarele:

-c.1. sistemul juridic este baza formală a oricărui sistem social. El normează evoluțiile acestuia, dar îl și constrânge pentru a realiza un anumit tip de societate, un anumit tip de sistem politic, economic, o anumită structură a libertăților. De aici rezultă că **dreptul este esențial pentru o perioadă de reconfigurare a scopului social**, cum este cea pe care o parcurgem, o perioadă care presupune trecerea, convulsivă uneori, de la o societate bazată pe un sistem juridic etatist și centralizat, disprețuitor față de libertățile individuale, care neagă proprietatea privată, la un sistem care pune tocmai aceste libertăți în centrul său și care face din individ un scop al statului;

-c.2. nu încapă nicio îndoială că **schimbările revoluționare fac din Drept vectorul evoluțiilor lor**, rol care poate fi onorat prin scrierea lui la nivelul principiilor fundamentale. O astfel de operă revendică și implică o cercetare științifică ce se desprinde din studiile clasice asupra normelor juridice existente, pentru a se aplica asupra fundamentelor filosofice ale domeniului și care să asigure o transpunere fidelă a spațiului normative juridice;

-c.3. integrarea regională a economiei, a sistemelor politice și a ordinilor juridice, cum este cea care se petrece la nivelul Uniunii Europene, cu condiția existenței bunei-credințe a statelor

component, presupune de asemenea o cercetare științifică juridică fundamental care să reconfigureze ideile clasice cu privire la suveranitate, la forma de stat, la raporturile statului cu națiunea, la raporturile ordinii juridice interne cu ordinea internațională, cu privire la exercițiul drepturilor politice ș.a.;

-c.4. procesul globalizării implică reconfigurarea studiilor clasice, cu deosebire în **2. Se propune modificarea dispozițiilor art.6 (6) din Lege**, care urmează să aibă următorul cuprins: „Numărul maxim de membri titulari și de membri corespondenți este de **191**, iar numărul maxim al membrilor de onoare din țară și din străinătate este de **140**, din care cel mult **45** din țară”.

Prin modificarea dispozițiilor art.6 (6) din Lege, numărul membrilor titulari și corespondenți crește de la **181**, la **191**, al celor de onoare din țară și din străinătate, de la **135**, la **140** și cel al membrilor de onoare din țară, de la **40** la **45**.

Motivare:

- a.** modificările sunt impuse de înființarea Secțiunii de Științe Juridice cu **10** locuri pentru membrii titular și corespondenți, la care se adaugă cele **5** locuri pentru membrii de onoare din țară;
- b.** evoluția numerică a membrilor Academiei Române **oferă precedentul legislativ pentru propunerea făcută:**
  - b.1.** Societatea Literară Română s-a înființat în anul 1866, numărând 25 membri fondatori, din care, **8** aveau studii juridice, sau și studii juridice, reprezentând 32%;
  - b.2.** prin dispozițiile Statutului Academiei Române din anul 1889 s-a stabilit ca acest Înalț For să aibă trei secțiuni cu câte 12 membri fiecare, însumând 36 membri;
  - b.3.** prin dispozițiile articolului 6 din Statutul adoptat în anul 1948 s-a stabilit numărul total al membrilor Academiei Române la **198**, din care **66** titulari și **132** corespondenți;
  - b.4.** prin Decretul-Lege nr.4/504/1990 s-a stabilit numărul maxim de **181** membri ai Academiei Române. Acest număr a fost menținut prin dispozițiile Legii nr.752/2001, cu modificările ulterioare, număr repartizat în mod egal între membrii titulari și membrii corespondenți, la care se adaugă numărul maxim de **135** membri de onoare din țară și din străinătate, din care **40** din țară;
  - b.5.** cel mai mare număr de membri ai Academiei Române a fost stabilit prin dispozițiile art.6 din Statutul adoptat în anul 1948 și anume, 198 membri titular și corespondenți, mai mult cu 7 decât conține propunerea de față;
  - b.6.** numărul științelor și disciplinelor corespunzătoare din zilele noastre, ca și numărul oamenilor de știință sunt incomparabil mai mari decât în anul 1948; și,
  - b.7.** obiectivele puse în fața cercetării științifice în zilele noastre sunt mai multe și mult mai **importante** față de anul 1948.

Mărirea numărului de membri titulari și membri corespondenți cu 10 (de la 181, la 191) și a celui de membri de onoare din țară cu 5 (de la 35, la 40) nu impiedică asupra cheltuielilor ce urmează a fi asigurate de Academia Română.

Motivare. Media de vârstă a membrilor titulari, membrilor corespondenți și membrilor de onoare din țară este foarte ridicată (aproape 80 de ani). Din această cauză în nicio perioadă acest număr n-a fost acoperit prin alegerile de membri. De regulă, sunt în permanență neacoperite cel puțin 20 de locuri.

Prin consecință, acceptarea propunerii de modificare și completare a Legii nr. 752/2001 privind organizarea și funcționarea Academiei Române în sensul de mai sus prin înființarea Secției de Științe Juridice, nu reclamă cheltuieli suplimentare.

Înființarea Secției de Științe Juridice **va asigura coordonarea cercetării științifice la nivelul întregii țări de către Academia Română prin chiar secția respectivă și prin Institutul de Cercetări Juridice, în colaborarea cu facultățile de drept sau, de drept și științe administrative și, bineînțeles, printr-o intensă colaborare cu instituturile de cercetări**

socio-umane ale Academiei și facultățile de drept. În acest fel se cimentează legătura dintre Academia Română și sistemul entităților de profil juridic din învățământul superior și, implicit, legătura cu Ministerul de resort pe planul cercetării științifice.

Dezvoltarea cercetării științifice **va avea o influență sporită asupra perfecționării dreptului și, prin consecință, asupra conducerii societății, prin DREPT.**

În sfârșit, adoptarea propunerii de față ar răspunde cerințelor mereu mai pronunțate ale specialiștilor din domeniul dreptului care, între altele, militează pentru înființarea unei Academii de ramură.

Vedeniu Zgouea STZgouea
Iordache Florin ZSD
Bogdan Ciocă PC
Vanya Vostel PNL
Măte Andrei UNPR
PARLAMENTUL ROMÂNIEI PSD
Victor Paul Dăe PNL
Mugur COZMĂNCIUC PNL DEPUTAT CUC
NICOLĂSCU THEODOR-CĂTĂLIN DEPUTAT PNL H.Nicolăscu
Bep PC. Ion Dumitrescu
Dep PC Ioan Moldovan
Dep ADAM LUMINIȚA PSD
Dep Dumitru Căluț PFC
Mădoi NICULINA - Dep UNPR
Jansen Aureliu Dep P.C.
Iorgovan Petru Dep P.C.
ANDRONACHE GABRIEL Dep PNL
NICOLICĂ EUGEN DEP UNPR
CUPSA IOAN dep PNL
MANOLACHE MARIUS dep PSD
ADAMIAN PROBĂ dep PNL

TUNOR CHIARIU senator PNL

Toni Ghebler PSD

CHELARU IOANA - PSD

FLOREA DANIEL PSD

PACURARU FUREN PNL

Jan Sora
Jean Allderson dep.

Angel Tilwat

ION MOCIOALCI dep PSD

Ciortea Ion Marcel

Tudose Mihail

Josana Aurelian

GABRIEL ANDRONACHE

ALINA

GORGHEIU

FLORIN

ALEXE

Neacsu

Marian

Ioana Ghebler
Ghebler
Ghebler

✓
dep. ✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓
✓